

Směrnice děkanky č.2/2024

***Standardní požadavky na realizaci
doktorských studijních programů
na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity***

(ve znění účinném od 1. 9. 2024)

Podle § 28 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, vydávám tuto směrnici:

Obecná ustanovení

Směrnice konkretizuje požadavky na realizaci doktorských studijních programů (DSP), zejména na jejich aktéry*ky, jimiž jsou doktorandi*ky, školitelé*ky, oborové rady a zkušební komise. Součástí směrnice je Standard školitele*ky, který vymezuje základní rámec jeho*jejího odborného a pedagogického působení při vedení doktorandů*ek na PdF MU.

Část první

Požadavky na studium a výsledky doktorandů*ek na Pedagogické fakultě MU

Článek 1

Individuální studijní plán

- 1) Doktorand*ka společně se školitelem*kou vytváří na počátku studia Individuální studijní plán (dále ISP), který musí být schválen školitelem*kou a oborovou radou nejpozději do konce druhého semestru studia. V průběhu studia jej pro jednotlivé semestry konkretizuje. Jedná se o časový plán průběhu plnění jednotlivých povinností a klíčových milníků studia. Je souhrnem konkrétních předmětů daných studijním plánem, publikační činnosti (článek 2), požadavků na rozvoj pedagogických dovedností (článek 3), prezentačních

aktivit a internacionalizace (článek 4) a aktivit vedoucích k tvorbě disertační práce (článek 5 a 6).

- 2) Naplnění požadavků ISP se sleduje prostřednictvím agendy Evidence studia v Informačním systému MU, kam je doktorand*ka ve vazbě na ISP povinen*na uvádět veškeré relevantní údaje a kde se k nim na počátku studia vyjadřuje školitel*ka a garant*ka programu.
- 3) Do ISP doktorand*ka uvádí zejména:
 - a. zaměření výzkumu a plán jeho realizace,
 - b. konkrétní předměty studijního plánu, popř. vzdělávací a rozvojové aktivity z nabídky PhD Academia MU, CERPEK, (Post)doktorandské školy PdF MU a dalších, které v daném období absolvuje,
 - c. plán publikační činnosti (uvádí se např. jaká témata, v jakých časopisech, popř. se specifikuje spoluautorství),
 - d. požadavky na plán rozvoje pedagogických dovedností,
 - e. plán účasti na odborných konferencích,
 - f. plán účasti na zahraničních stážích,
 - g. plán milníků studia.
- 4) Pro všechny DSP jsou v průběhu studia definovány dva milníky, které doktorand*ka uvádí na začátku studia v ISP v záložce Plán celého studia a které schvaluje školitel*ka:
 - a. první milník je stanoven na závěr druhého semestru studia a spočívá v obhajobě přehledové studie (zpracování stavu poznání zkoumané problematiky) a rozpracovaného projektu disertačního výzkumu (zejména v oblasti metodologie),
 - b. druhý milník je stanoven na závěr šestého semestru a spočívá v předložení textu obsahujícího jednotlivé části disertační práce (vymezení problematiky, klíčových pojmů, koncepcí a teorií, stav řešené problematiky, vymezení a zdůvodnění cílů, otázek a metodologických postupů práce, prezentace dosavadních výsledků výzkumu), nebo již publikované či redakcím postoupené texty (v případě, kdy je disertační práce koncipována jako soubor uveřejněných prací) zpracované přibližně v rozsahu 70 %.
- 5) Milníky mají rozhodující úlohu pro průchod studiem. Ve vztahu ke každému z milníků absolvuje doktorand*ka odbornou rozpravu nad předloženými podklady (dle článku 1 odst. 4 a–b), a to před komisí. Komise je složena z členů*ek oborové rady, alespoň jednoho zástupce*kyně z jiného DSP na MU a alespoň jednoho*é externí*ho odborníka*ce (mimo MU) s expertízou v tématech, kterými se doktorandi*ky zabývají ve svých disertačních pracích. Tyto externí členy*ky navrhuje předseda*kyně oborové rady. Odborná rozprava zahrnuje i reflexi plnění dalších povinností souvisejících s doktorským studiem evidovaných v ISP (studijních, publikačních,

výukových, internacionalizačních). Tato reflexe má větší váhu ve vztahu k druhému z milníků, a to s ohledem na perspektivu úspěšného ukončení studia.

Z posuzování komisí vzejde jedna ze tří možných variant závěrů:

- a. Požadavky milníků jsou naplněny bez výhrad a komise dává oborové radě doporučení k postupu doktoranda*ky do dalšího ročníku (v ISP zadává garant*ka souhlas s pokračováním ve studiu).
- b. Požadavky milníků jsou naplněny částečně, s výhradami komise. Ta dává oborové radě doporučení k postupu doktoranda*ky do dalšího ročníku s podmíněním, které je konkretizováno v ISP v záložce „Hodnocení oborovou radou“ (v ISP zadává garant*ka souhlas s pokračováním ve studiu). Oborová rada může v takovém případě navrhnout děkance odebrání stipendia. O odebrání stipendia z důvodu neuspokojivého plnění ISP rozhoduje v souladu se SZŘ děkanka.
- c. Požadavky milníků nejsou naplněny, resp. jsou naplněny pouze v náznaku, se závažnými výhradami komise – je tedy prokazatelné, že doktorand*ka neplní požadavky ISP. V tomto případě dává komise oborové radě doporučení k vyjádření nesouhlasu s postupem doktoranda*ky do dalšího ročníku studia (garant*ka zadává v ISP nesouhlas s pokračováním ve studiu). Oborová rada v takovém případě může v souladu se SZŘ navrhnout děkance ukončení studia, a to z důvodu neplnění požadavků ISP.

Článek 2

Požadavky na publikační výsledky doktorandů*ek na PdF MU

- 1) Za dobu studia jsou požadovány čtyři publikace, z toho minimálně jedna studie uveřejněná v časopise evidovaném v databázi Web of Science nebo SCOPUS, jedna studie v recenzovaném časopise, zbývající publikace mohou mít podobu studie v recenzovaných časopisech, odborných knih nebo kapitol v knize. Minimálně u dvou textů musí se musí jednat o výlučné nebo majoritní autorství. U ostatních textů je akceptovatelné spoluautorství s menším podílem.
- 2) Spoluautorství se uvádí (v ISP):
 - a) procentem, aby bylo možné posoudit autorský podíl,
 - b) popisem částí textu, které autor*ka zpracoval*a, aby bylo možné posoudit jeho*její autorský vklad.
- 3) Práce v tisku lze uvést pouze s doložením písemného potvrzení o publikování (od vydavatele publikace).

- 4) Přírozenou součástí studia je i další publikační činnost (např. recenze, odborná publicistika, popularizace aj.), v případě umělecky zaměřených oborů i výstupy podléhající evidenci RUV.

Článek 3

Požadavky na pedagogickou činnost – plán rozvoje pedagogických kompetencí

- 1) Doktorand*ka ve spolupráci se školitelem*kou stanovuje plán rozvoje svých pedagogických kompetencí. S ohledem na to se doktorand*ka zapojuje do plnění pedagogických úkolů fakulty. Náplň těchto úkolů je stanovena školitelem*kou, garantem*kou programu / předmětu a vedoucí*m pracoviště a je specifikována v ISP. Může zahrnovat jak participaci na vedení seminářů a cvičení, tak jiné formy rozvoje pedagogických kompetencí. Doktorand*ka vede výuku pod supervizí školitele*ky. Ta se vztahuje k širšímu odbornému zaměření disertační práce.
- 2) Zapojení doktoranda*ky do výuky nad rámec povinností stanovených v ISP je umožněno pouze v rámci pracovněprávního vztahu vymezeného vedoucí*m pracoviště, a to s vědomím školitele*ky a garanta*ky programu / předmětu.

Článek 4

Požadavky na prezentační dovednosti a internacionalizaci

- 1) Doktorand*ka musí za dobu studia absolvovat minimálně čtyři přednášky/prezentace na konferencích, z toho minimálně dvě na konferencích konaných v Česku (popř. na Slovensku) a minimálně dvě na konferencích konaných mimo Česko a Slovensko s jiným jednacím jazykem, než je čeština.
- 2) Doktorand*ka je povinen*a absolvovat část studia na zahraniční instituci (stáž), a to v souhrnné délce nejméně jednoho měsíce, přičemž pobyty kratší než sedm dní nelze do souhrnné délky započítat. V odůvodněných případech lze tuto povinnost nahradit účastí na mezinárodním tvůrčím projektu s výsledky publikovanými nebo prezentovanými v zahraničí, nebo jinou formou přímé účasti na mezinárodní spolupráci, v případě doktorandů*ek s dětmi nebo pečujícími o rodinné příslušníky lze povinnou délku stáže naplnit po kratších částech (o minimální délce sedm dní), které se do požadované délky sčítají.
- 3) Rozsah, obsah a výstupy stáže jsou předem vyjednány mezi doktorandem*kou, školitelem*kou a zástupcem*kyní pracoviště, na němž stáž

probíhá, a uvedeny v Evidenci studia v Informačním systému MU, kde je stáž školitelem*kou následně zhodnocena.

- 4) K podpoře finančního zajištění stáže lze žádat o prostředky ze stipendijního fondu PdF MU v rámci aktuálních stipendijních programů. Lze rovněž žádat o finanční podporu na dofinancování životních nákladů a dopravu pro děti do 15 let.

Článek 5

Požadavky na výzkumnou činnost

- 1) Výzkumné zaměření disertační práce je založeno na originálním výzkumu, cílí na kvalitní výsledky odpovídající standardům vědního oboru v mezinárodním srovnání a je voleno tak, aby odpovídalo profilu absolventa*ky studijního programu a výzkumného zaměření školitele*ky.
- 2) Doktorand*ka pravidelně prezentuje dosažené výsledky svého výzkumu před oborovou radou, resp. komisí stanovenou v článku 1, bodu 5, která je posuzuje a vyvozuje z nich důsledky pro průchod studiem.
- 3) Doktorand*ka se může nad rámec disertační práce zapojit do výzkumných projektů realizovaných na pracovišti. Takové zapojení je součástí dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti či je jinak honorováno.

Článek 6

Požadavky na disertační práci

- 1) Jako disertační práce jsou akceptovány originální teoretické, metodologické a empiricko-výzkumné práce, případně práce, které vhodným způsobem tato pojetí kombinují.
 - a. Teoretické práce zpracovávají vybrané teoretické přístupy k problémům z předmětné oblasti, přičemž prokazují vysoký stupeň abstraktního a analytického myšlení a vhledu.
 - b. Metodologické práce analyzují (nové) výzkumné přístupy, metody a techniky či nástroje a hodnotí jejich přednosti a nedostatky.
 - c. Empiricko-výzkumné práce přinášejí konkrétní faktická zjištění získaná specifickými výzkumnými metodami, přičemž prezentovaná výzkumná zjištění vycházejí z realizovaného empirického šetření, jsou interpretována,

diskutována a včleňována do teoretických přístupů a do současného stavu poznání.

d. Práce, v nichž je výzkum východiskem pro vývoj (evidence-based development), např. učebních materiálů, edukačních či preventivních programů apod. Takové práce zpravidla uplatňují přístup design-based research a jejich výsledky jsou bezprostředně využitelné v praxi, čímž naplňují kritérium společenské relevance; v případě umělecko-pedagogických programů může být disertace založena na přístupech art based research.

2) Za disertační práci může být předložen i soubor již uveřejněných nebo do tisku nebo k jinému typu zveřejnění přijatých prací k danému tématu, který doktorand*ka opatří uceleným úvodem do problematiky a komentářem, popř. závěrem.

3) Součástí disertačních prací typicky je:

- a. vymezení problematiky, klíčových pojmů, konceptů nebo teorií, které jsou relevantní ve vztahu k tématu disertační práce a odrážejí mezinárodní standard současného vědeckého poznání založeného na domácí a zahraniční odborné literatuře,
- b. stav řešení problematiky v národním i mezinárodním kontextu (zejména reflexe relevantních zahraničních a domácích výzkumů, teoretických studií apod.),
- c. vymezení a zdůvodnění cílů, výzkumných otázek a metodologických postupů práce, resp. provedeného výzkumu,
- d. prezentace výsledků výzkumu vč. interpretace a diskuse zjištění v obecnější rovině,
- e. diskuse práce jako celku a jejího přínosu vč. přínosu vlastních poznatků do stávajícího poznání v národním a mezinárodním kontextu.

4) Disertační práce jednoznačně prokazují vlastní badatelský přínos autora*ky (obsahují vlastní teoretický, empirický či jiný výzkum), nemohou být pouhou replikací přístupu jiných autorů*ek.

5) Bibliografické citace a odkazy na literaturu se v disertačních pracích řídí aktuální verzí normy APA nebo citační normou obvyklou v oboru doktorského studia.

Jsou založeny na kvalitních odborných zdrojích nejen české, ale i zahraniční provenience.

- 6) Teze disertační práce se předkládají tehdy, je-li tak stanoveno rozhodnutím oborové rady příslušného doktorského programu. Teze jsou součástí přihlášky ke Státní doktorské zkoušce a jsou připravené dle pokynů příslušné oborové rady, zveřejněných na webových stránkách fakulty věnované doktorskému studiu.

Část druhá Standard školitele*ky

Článek 7 Školitel*ka

- a) je akademickým*ou či vědeckým*ou pracovníkem*cí s akademickou hodností docent*ka, profesor*ka, mimořádný*á profesor*ka, případně významným*ou odborníkem*cí s vědeckou hodností Ph.D., popř. ekvivalentní, s blízkou perspektivou habilitace,
- b) není vůči doktorandovi*ce ve střetu zájmů (rodinné, partnerské a jiné vztahy, obchodní zájmy a apod.) a vzniku střetu zájmů se snaží předcházet,
- c) v souladu s [Etickým kodexem MU](#), s respektem k principu akademické integrity a etickým zásadám vykonává aktivní vědeckou a tvůrčí činnost, tj. publikuje zejména v impaktovaných časopisech, recenzovaných odborných časopisech, monografie, účastní se zvaných plenárních přednášek na zahraničních konferencích), svoje výsledky pravidelně publikuje (relevantní je doba posledních pěti let),
- d) má mezinárodní odborné zkušenosti a udržuje si přehled o aktuálních odborných poznatcích, a to i mezioborově,
- e) není současně školitelem*kou více než pěti doktorandů*ek napříč vysokými školami,
- f) prochází kontinuálním vzděláváním a pracuje na svém seberozvoji (využívá různých forem vzdělávacích aktivit v rámci profesního i osobního rozvoje),
- g) vykazuje svých doktorandů*ek a absolventů*ek,

- h) poskytuje odbornou konzultaci již k výběru tématu disertačního projektu uchazeči*ce o DSP, tj. před podáním přihlášky ke studiu,
- i) na začátku studia si s doktorandem*kou definuje vzájemná očekávání. Společně se doktorandem*kou sestavuje jeho*její ISP, pravidelně hodnotí a schvaluje semestrální náplň ISP, přičemž výsledky doktoranda*ky reflektuje v hodnocení,
- j) po dohodě s doktorandem*kou navrhuje konzultanta*ku, společně nastaví formu spolupráce a vymezení kompetencí, ideální je směřovat k TAC (Thesis Advisory Committee).
- k) Disponuje dostatečnými časovými možnostmi, které věnuje schůzkám s doktorandem*kou nad jeho*její disertační prací a dalšími studijními povinnostmi,
- l) odborně a metodicky vede zpracování disertační práce doktorandů*ek, dbá na proveditelnost stanovených cílů a pomáhá v jejich dosahování, superviduje postup disertačního výzkumu, seznamuje doktoranda*ku s pravidly akademické integrity,
- m) rozvíjí kompetence doktoranda*ky v publikování a prezentaci výsledků výzkumu a podporuje ho*ji v publikování především prvoautorských výstupů a výstupů, kde veden* jako hlavní autor*ka,
- n) poskytuje doktorandovi*ce pravidelnou konstruktivní zpětnou vazbu, a sám*sama aktivně zpětnou vazbu od doktoranda*ky vyhledává a přijímá. Aktivně zapojuje všechny své vedené doktorandy*ky do vědecké komunity daného oboru jak v rámci instituce, tak i v mezinárodním měřítku; umožňuje jim navazovat kontakty a podporuje je ve spolupráci s kolegy*němi ze zahraničí včetně interdisciplinární spolupráce,
- o) zprostředkovává doktorandovi*ce informace o možném budoucím uplatnění po absolutoriu a podporuje jej*ji v rozvoji kompetencí posilujících jeho*její budoucí uplatnění.

Část třetí

Článek 8

Oborová rada

- 1) Oborová rada je poradním orgánem garanta*ky doktorského studijního programu.
- 2) Oborová rada:
 - a) navrhuje děkance členy*ky a předsedy*kyně komisí pro přijímací řízení, komisí pro státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací,
 - b) určuje školitele*ky doktorandům*kám,
 - c) navrhuje děkance jmenování školitelů*ek a jejich případné odvolání,
 - d) navrhuje děkance oponenty*ky disertační práce,
 - e) navrhuje termíny konání státní doktorské zkoušky a obhajoby disertační práce,
 - f) schvaluje výzkumné zaměření disertačních prací doktorandů*ek a jejich individuální studijní plány pro celé období,
 - g) posuzuje, zda jsou individuální studijní plány v souladu s charakteristikou doktorského programu,
 - h) nejméně jednou ročně společně se školitelem*kou projednává a hodnotí průběh studia všech doktorandů*ek,
 - i) může děkance navrhnout odebrání stipendia doktorandům*kám, kteří neplní uspokojivě individuální studijní plán,
 - j) může děkance navrhnout ukončení studia doktor, kteří neplní svůj individuální studijní plán,
 - k) sleduje a hodnotí výuku a vyhodnocuje odbornou úroveň programu,
 - l) projednává záměr rozšíření, změny, prodloužení oprávnění uskutečňovat studijní program, jakož i záměr zrušit studijní program na podnět fakulty,

- m) projednává sebehodnotící zprávu o naplnění požadavků vyplývajících ze Standardů kvality studijních programů MU v rámci vnitřního hodnocení,
- n) každoročně vyhodnocuje plán rozvoje studijního programu,
- o) pravidelně hodnotí školitele*ky, přičemž toto hodnocení bude evidováno v zápise z jejího jednání. Hodnotí zejména:
 - a. výzkumnou erudici školitele*ky, jeho*její projekty, publikace a mezinárodní zkušenosti,
 - b. úspěšnost a délku studia jeho*jejích doktorandů*ek,
 - c. přístup k vedeným doktorandům*kám a jeho*její komunikaci s nimi,
 - d. zapojení jeho*jejích doktorandů*ek do výzkumných projektů a aktivit,
 - e. zpětnou vazbu doktorandů*ek vůči svým školitelům*kám,
- p) podporuje účast školitele*ky na vzdělávacích aktivitách v rámci profesního i osobního rozvoje,
- q) minimálně jedenkrát ročně organizuje setkání doktorandů*ek za účelem prezentace jejich výsledků (v případě doktorandů*ek ve druhém a šestém semestru ve vazbě na milníky, čl. 1, odst. 5) a hodnotí je.

Část čtvrtá

Zkušební komise

Článek 9

Komise pro státní doktorskou zkoušku a obhajobu disertační práce

- 1) Komise má pět členů*ek, z nichž minimálně dva*ě členové*ky nejsou v pracovním poměru k MU.
- 2) Členy*ky komise jsou profesoři*ky, docenti*ky a odborníci*e schválení*é vědeckou radou.
- 3) Členy*ky komise jmenuje a odvolává děkanka.
- 4) Předsedu*kyni komise, který*á řídí jednání, jmenuje a odvolává rektor.

- 5) Členem*kou komise není školitel*ka (může se účastnit neveřejné části s poradním hlasem).
- 6) Komise je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů*ek, včetně předsedy*ky a jednoho*jedné člena*ky, který*á není v pracovním poměru k MU.
- 7) O výsledku státní doktorské zkoušky a obhajoby disertační práce jedná komise neveřejně za použití tajného hlasování.

Článek 10

Oponenti disertační práce

- 1) Děkanka jmenuje na návrh oborové rady alespoň dva*ě oponenty*ky disertační práce, kteří*ré nejsou vůči MU v pracovním poměru.
- 2) Oponentem*kou nemůže být školitel*ka, bývalý*á školitel*ka nebo spoluautor*ka či osoba v obdobném postavení a osoba, která je vůči doktorandovi*ce ve střetu zájmů (rodinné, partnerské a jiné vztahy, obchodní zájmy a jiné).
- 3) Oponent*ka může být členem*kou komise. Pokud není členem*kou komise, může se účastnit neveřejné části jednání s poradním hlasem.

Část pátá

Závěrečná ustanovení

- 1) Při posuzování plnění povinností doktoranda*ky je možné ve výjimečných a odůvodněných případech kompenzovat menší počet aktivit/výsledků doktoranda*ky v některé kategorii zvýšením počtu aktivit/výsledků v kategorii jiné tak, aby celková odborná úroveň nebyla dotčena. Požadavek na publikační činnost v kategoriích WoS a SCOPUS je však nepodkročitelný.
- 2) Oborová rada může v konkrétním případě upřesnit požadavky této směrnice, aniž by však přitom byla dotčena jejich celková úroveň. Specifikace požadavků oborovou radou musí být zveřejněna ve veřejné části internetových stránek fakulty a je platná pouze pro příslušný program.

- 3) Související dokumenty
 - a. Studijní a zkušební řád MU
 - b. Řád kvality studijních programů MU

- 4) Seznam záznamů
 - Nejsou

- 5) Seznam příloh
 - Nejsou

- 6) Kontrolu dodržování této směrnice a její výklad vykonává proděkan pro výzkum a akademické záležitosti.

- 7) Historie změn
 - Nejsou

- 8) Tato směrnice nabývá platnosti dnem zveřejnění.

- 9) Tato směrnice nabývá účinnosti dnem 1. 9. 2024.

V Brně dne: 23. 8. 2024

(podepsáno elektronicky)
doc. PhDr. Mgr. Simona Koryčánková, Ph.D.
děkanka